

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן

- א. מה אני מקיים את משנה התורה הזאת לשתי תורות אחת שיוצאה ונכנסת עמו ואחת שמונחת לו בבית גנזיו אותה שיוצאה ונכנסת עמו עושה אותה כמין קמיע ותולה בזרועו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד..... 2
- ב. המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכנה כנגדו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד..... 3
- ג. אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו..... 6
- ד. ואין רואין אותו כשהוא מסתפר ולא כשהוא ערום ולא כשהוא בבית המרחץ..... 6
- ה. אבישג מותרת לשלמה ואסורה לאדניה מותרת לשלמה דמלך היה ומלך משתמש בשרביטו של מלך ואסורה לאדניה דהדיוט הוא..... 7
- ו. כמה קשיין גירושין ... כל המגרש את אשתו ראשונה אפילו מזבח מוריד עליו דמעות..... 7
- ז. מלך מסתפר בכל יום שנאמר מלך ביפו תהוינה עיניך..... 9
- ח. כהן גדול מערב שבת ... הואיל ומשמרות מתחדשות..... 10
- ט. כהן הדיוט אחד לשלשים יום דכתיב וראשם לא יגלחו ופרע לא ישלחו כסום יכסמו את ראשיהם ויליף פרע פרע מנזיר..... 10
- י. סתם נזירות שלשים יום..... 13
- יא. דומיא דדיין מה יין בזמן ביאה הוא דאסור שלא בזמן ביאה שרי אף פרועי ראש בזמן ביאה אסור שלא בזמן ביאה שרי..... 14
- יב. אומר אני כהנים אסורין לשתות יין לעולם אבל מה אעשה שתקנתו קלקלתו ... שתי כהני חמרא האידנא..... 15
- יג. דרך מיל ושינה כל שהוא מפיגין את היין ... ששתה כדי רביעית אבל יותר מכדי רביעית כל שכן דדרך טורדתו ושינה משכרתו..... 18
- יד. שתויי יין דמחלי עבודה..... 21

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

טו.פרועי	ראש	דלא	מחלי	עבודה
22.....				22.....
טז.ואלו	שבמיתה	פרועי	ראש	ושחויי
22.....				22.....
יז.	מאי כסום וכסמו את ראשיהם תנא כמין תספורת לוליינית ... תספורתא יחידאה ...			
24.....	ראשו של זה בצד עיקרו של זה.....			
24.....	הרז עלך כהן גדול			

דף כב.

א. מה אני מקיים את משנה התורה הזאת לשתי תורות אחת שיוצאה ונכנסת עמו ואחת שמונחת לו בבית גנזיו אותה שיוצאה ונכנסת עמו עושה אותה כמין קמיע ותולה בזרועו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד

כבר התבאר לעיל דף כא: שהמלך שלא הניחו לו אבותיו ספר תורה או שהיה לו ואבד¹ כותב שני ספרי תורה, אחד מניחו בבית גנזיו שהוא מצווה

¹ ויש לתמוה על רבינו שנראה מדבריו שאם הניח לו אביו ס"ת אינו חייב לכתוב אלא ס"ת אחד והא אף ההדיוט אינו סומך על ס"ת שהניח לו אביו וא"כ המלך אף על פי שהניח לו אביו כמה ספרי תורה חייב לכתוב לו שני ספרי תורה וכן נראה מפשט דברי הגמרא. ויש לדחוק ולומר שרבינו מפרש דכי שני לא צריכא לשתי תורות הכי קאמר הא דקתני גבי מלך שלא יתגאה בשל אחרים דמשמע דבר זה מיוחד במלך היינו דוקא בס"ת שחייב המלך לכתוב נוסף על ההדיוט שלא יסמוך על של אביו אבל ס"ת שהוא חייב בו מדין ההדיוט סומך הוא על של אביו ואף על פי שהדיוט אינו סומך על של אביו הדיוט שאני שאם היה סומך על של אביו נמצא שלא היה כותב הוא ס"ת כלל אבל המלך אף על פי שיסמוך על של אביו בס"ת שחייב בו מדין הדיוט כיון שבס"ת שהוא חייב בו מדין מלך אינו סומך על של אביו הרי הוא כותב ס"ת וסני בהכי. כס"מ מלכים שם.

והעיקר נראה בזה שהרמב"ם אינו מפרש כפירש"י דכותב לו ספר משנה היינו שנים, אלא דמשנה היינו השנית, והיינו השנית מזה שיש לו מקודם, ולכן אם הניחו לו אבותיו ולא הספיק לכתוב מקודם ונעשה מלך יוצא במצות ועתה כתבו בזה שכותב הס"ת של מלך. אבהא"ז שם.

והנה עיין כמה שכ' רבינו ז"ל בהל' מלכים פ"ג הל' א' ושם כתב דאם נאבד ג"כ צריך לכתוב אחרת אך באמת כך דלשני דברים צריך ס"ת א' ללימוד ואחד למצות כתיבת ס"ת והך של לימוד יוצא גם בשל אבותיו אך גבי מלך הלימוד והקריאה שלו צריך להיות רק בס"ת שכתב לשם מלך ואף בשל אביו אם היה אביו מלך ג"כ די ולמצות הכתיבה צריך שיכתוב בעצמו ודי אף אם כתב קודם ששלך ואותה מניח בבית גנזיו והדין של נאבד

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

בו ככל אחד מישראל, והשני שכתב או שנכתב לו אחר שמלך יהיה עמו תמיד, לא יזוז מלפניו², מלבד בעת שיכנס לבית הכנסא, או לבית המרחץ, או למקום שאין ראוי לקריאה.

וכשיוצא למלחמה הוא עמו, נכנס והוא עמו, יושב בדין והוא עמו, מיסב והוא כנגדו שנאמר (שם) וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

ב. המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד

כבר התבאר במסכת ברכות דף לא. שהמתפלל צריך שיכוין בלבו³ פירוש המלות שמוציא בשפתיו. ויחשוב כאלו שכינה כנגדו, שנאמר (תהלים טז פסוק ח) שויתי ה' לנגדי תמיד⁴, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפלתו.

רק לס"ת שצריך ללמוד בה אבל למצות כתיבה יצא אם נאבד ועי' בחולין ד' קל"ט ע"א כל היכא דאיתא כו' ועי' ברכות ד' ס' ע"א ע"ש. צפנת פענח ס"ת שם

² שיוצאה ונכנסת עמו עושה אותה כמין קמיע ותולה אותה בזרועו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד. והשמיט רבינו זה (וכן הקשה הכס"מ שם) לפי שדבר רחוק הוא לכתוב ס"ת שיהיה תולה אותה בזרועותיו דלא מתקיים שפיר שויתי ה' לנגדי תמיד ואפשר שדרך משל אמרו כמו הקמיע הזה שתלוי בזרועו ואינו מסיח דעתו ממנו כך יהיה ס"ת כנגדו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו. רדב"ז מלכים שם כיון שבכל אלו המעשים היתה עמו הוה ליה כאילו תלוי בזרועו. בלח"מ שם. ועוד נ"ל הכרח לרבינו שבתוספתא שם איתא וז"ל יוצא למלחמה הוא עמו נכנס הוא עמו יושב בבי"ד הוא אצלו נכנס לבית המים ממתנת לו על הפתח וכן דוד אומר שויתי ה' לנגדי תמיד ר' יהודה אומר ס"ת מימינו ותפילין בזרועו ומשמע דר"י פליג את"ק ופסק כת"ק כדרכו הטוב וכמ"ש בהך מתניתין כת"ק ומה גם דסתם מתניתין מסייעתו כאמור. שוב חיפשתי ומצאתי למהרש"ל ז"ל שמחק הך דעושה אותה כמין קמיע וכתב דאין כאן מקומו עיין שם. מעשה רקח ס"ת שם. ועיין תפא"י פ"ב מ"ד אות לו שכתב מ"ש בש"ס שתולה אותה בזרועו הימין, נ"ל לא דוקא תלוי בזרועו באויר, דהרי לא גרע ס"ת מתפילין דאסור בלי כים (כברכות כו'), וס"ת אפילו בתיק אסור (כחדושי רשב"א שם), אלא ר"ל שקושרה או נושאה תמיד בזרועו]

³ שו"ע ונו"כ או"ח צח א

⁴ שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דיבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדיבורו כמושב המלך, כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו וכו' מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השם יתברך ובושתו ממנו תמיד. רמ"א שם א א ומדברי השו"ע כאן משמע ששויתי ה' לנגדי תמיד הוא רק בשעת התפילה, ומה שכתב הרמ"א לעיל שהוא כל היום, זו היא מעלה מיוחדת לבעלי דרגא וכמו שכתב שם בעצמו שזה 'כלל גדול במעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים', שהם יכולים לשום מחשבתם בה' כל היום, אבל שאר בני אדם יעשו כן לכל הפחות בשעת התפילה. ארצות החיים סימן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ה"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואל יכוין האדם בשמות ויהודים⁵ רק יתפלל כפשוטו להבין הדברים בכונת הלב אם לא מי שהוא בא בסוד ד' ויודע לכוין ביה בלבא ורעותא ודחילו שאם לא כן ח"ו מקלקל בזה הרבה.

ואם תבא לו מחשבה אחרת בתוך התפלה, ישתוק עד שתתבטל המחשבה⁶. יחשוב איך הוא עומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא רואה מעשיו ומחשבותיו, והוא כעומד בבית המקדש ובקדש קדשים ומשמש לפני הקדוש ברוך הוא ככהן הצריך זהירות שלא יפגל במחשבתו, כי תפלה במקום קרבן.

וצריך שיחשוב בדברים המכניעים הלב ומכוונים אותו לאביו שבשמים, ולא יחשוב בדברים שיש בהם קלות ראש. וכל תפלה שאינה בכוונה אינה תפלה, וראוי לך שתדע⁷ כי כוונתנו בתפילה איננה כי אם כלות הנפש אל האלוקים וכניעתה לפניו עם רוממותה לבורא ושבחה והודאתה לשמו והשלכה יהבה עליו.

כתב הרשב"א (בתשו' סי' תכ"ג) וז"ל "תפלה בלתי כוונה נחשבת כמאומה, כי הכוונה יסוד הכל, אבל הכוונות רבות הן, מן הקטן שבאישים עד משה רבינו ע"ה, והמדרגה הראשונה בכוונות שכל ישראל עומדים עליה⁸ היא, שהשי"ת מחוייב המציאות, חידש

א המאיר לארץ סק"ח. אמנם בחיי אדם כלל א סעיף א. כתב, כי מצות עשה מן התורה שיהיה אדם דבוק תמיד במחשבתו בהקב"ה, כדכתיב את ה' אלהיך תירא וגו' ובו תדבק וכי אפשר לאדם שיהיה דבוק בהקב"ה אלא רצה לומר שידבק תמיד מחשבתו בו כדכתיב שויתי ה' לנגדי תמיד והוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים. והרי שהוא חיוב תמידי לכל אדם להיות דבוק בקב"ה בכל עת.

⁵ עיין מ"א בשם הזוהר ובתשובת רש"ל סימן צ"ח כתב באורך והעיד על הר"ש שאמר אחרי שלמד סתרי הקבלה שהוא מתפלל כתינוק בן יומו. ועיין בפני יהושע ר"פ א"ע שכתב דאלו הכוונות המבוארים כאן בשו"ע א"א לכוין בשעת התפלה רק קודם ובתפלה צריך לכוין פירוש המלות עי"ש. מ"ב שם א

⁶ ובספר הגן כתב לבטל מחשבה רעה בשעת התפילה יאמר ג"פ פי פי פי (הוא ר"ת פלטי יוסף דהם התגברו על יצר לבם וכדאיתא בסנהדרין דף כ"א ע"ב) ואח"כ ירוק ג"פ ולא ירוק לגמרי רק בדרך נחת והלשון תהא בין שפתים בשעת הרקיקה ובודאי תלך המחשבה וכתב המ"א ע"ז ואין נ"ל לעשות זה בתוך תפילת י"ח דהוי הפסק ומי יודע אם רפואה בדוקה היא. ובספר א"ר הביא בשם קיצור של"ה וז"ל סגולה להעביר מחשבת חוץ שקודם תפילה יעביר ג"פ יד ימינו על מצחו ויאמר בכל פעם לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי וכן אם בא לו מחשבת חוץ בתוך התפילה ישתוק מעט ויעביר ימינו על מצחו ויהרהר פסוק הנ"ל עכ"ל. מ"ב שם ב

⁷ בחובת הלבבות שער חשבון הנפש.

⁸ מכאן משמע כדעת הגר"ח הלוי על הרמב"ם פרק ד מהלכות תפילה. שיש שתי כוונות בתפילה האחת כוונת פירוש המילות. והשניה שיכוון שהוא עומד בתפילה לפני ה'. ויסוד שתי כוונות אלו שונה בעצם דינם. הכוונה של פירוש המילות, יסודה הוא דיין כוונה, היינו שאמירתו את מילות התפילה זה הוא עצם מעשה התפילה אלא

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

העולם ברצונו, ונתן תורה לעמו ישראל בסיני, ולו אנחנו, ולפניו נעבוד, ואליו נודה, ולפניו נתפלל, כי מאתו נמצא הכל, והוא המשגיח והמשקיף על מעשינו לגמול ולשלם שכר, ועל כוונה זו יתפלל כל מתפלל בישראל, ואפילו נשים ועמי הארץ, וכולם מקבלים שכר חלף עבודתם אשר הם עובדים, ואפילו מי שאינו יודע לכוין המלות, ומחליף מלה במלה, מקבל שכר על הכוונה הכללית, ואמרו חז"ל (מד"ר שיה"ש א') ודילוגו עלי אהבה, וכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא.

ונכון לאדם שירגיל עצמו תמיד לפני כל ברכה וברכה⁹, ובפרט לפני כל ברכה שבשמונה עשרה לשתוק מעט ולהתבונן מתחילה מה הוא רוצה לבקש מהשי"ת ועל מה מברכו, למשל¹⁰ קודם ברכה ראשונה יתבונן¹¹ שרוצה לומר שבח לפני המקום שהוא אלקינו ואלקי האבות וקונה הכל ורוצה לברך אותנו על שהגין על אברהם, וכן קודם ברכה שניה יתבונן שרוצה לברכו על תחית המתים וקודם ברכה ג' לברכו שהוא אל קדוש, וכן קודם ברכה רביעית לבקשו על הדעה ולברכו על זה וכן קודם החמישית לבקשו על התשובה ולברכו על זה וכו', וכן בברכת המזון יתבונן קודם שמתחיל הברכה על מה רוצה לברכו, כלל הדברים לא יאמר הברכות כפי הרגלו בפיו רק יתבונן על מה הוא מברך לה', ויאמר בזריזות ובשמחה כל ברכה על שזכה לברך לה' אלקי השמים.

בשל"ה קורא¹² תגר על המביאים ילדים לבהכ"נ והיינו קטנים שעדיין לא הגיעו לחינוך מטעם כי הילדים משחקים ומרקדים בבהכ"נ ומחללים קדושת בהכ"נ וגם מבלבלים דעת המתפללים ועוד גם כי יזקינו לא יסורו ממנהגם הרע אשר נתחנכו בילדותם להשתגע ולבזות קדושת בהכ"נ אבל כשהגיעו לחינוך אדרבה יביאנו אתו לבהכ"נ

שיש חיוב נוסף שבתפילה צריך לכוון ולכן צריך לכוון מה שאומר. אך הכוונה שצריך לכוון שהוא עומד בתפילה לפני ה', אינה מדין כוונה, אלא שהוא מעצם מעשה התפילה, ואם אין ליבו פנוי מכל המחשבות ואינו רואה את עצמו שעומד לפני ה' ומתפלל, אין זה מעשה תפילה כלל, והרי הוא בכלל מתעסק. והנפקא מינא בזה להלכה שכוננת פירוש המילות מעכבת רק בברכה ראשונה (עיין שו"ע קא א) כיון שסוף סוף גם כשלא כיוון עשה מעשה תפילה, אך הכוונה שהוא עומד לפני ה' מעכב בכל התפילה, שכן כשלא כיוון זאת לא עשה כלל מעשה תפילה ולא יצא ידי חובת תפילה. אולם עיין חוון איש בגליונות על הגר"ה שם שכל אדם העומד להתפלל, לא שייך בו מתעסק, משום שלעולם יש לו ידיעה כהה שהוא עומד בתפילה לפני ה', אלא שאין ליבו ער לזה כל כך, ובדיעבד מספיק לזה ידיעה קלושה, אלא שאינה רצויה ומקובלת כל כך. ולשיטתו, הכוונה שהוא עומד לפני ה' ושכינה כנגדו אינה מעכבת אפילו לא בברכת אבות, כי לעולם הידיעה הקלושה שיש בו יוצא בה בדיעבד ידי חובה. ועיין מנחת שלמה ח"א א

⁹ חפ"ץ חיים בשם עולם בהשמטה בסוף הספר

¹⁰ ועיין ביערות דבש חלק א דרוש א האריך בהקדמה לכל ברכה וברכה מובא בקיצור בסידור יסודי העבודה ע"פ מנחת אברהם (ניתן להשיג דרך הלכות הדף היומי)

¹¹ ואל יחשוב הקורא שדבר זה צריך שהות גדולה, לא כן הדבר כאשר בחנתי ונסיתי, אלא יהיה הסידור פתוח כנגד עיניו, ויתבונן רק איזה רגעים אחדים קודם כל ברכה. שם

¹² מ"ב שם ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

וילמדהו אורחות חיים לישב באימה וביראה ולא יניחנו לזוז ממקומו ויזרזהו לענות
אמן וקדיש וקדושה

וגדול עונשו של האב שמניח את בנו לענות דברים של הבל ותפלות בבהכ"נ¹³.

ג. אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו

כבוד גדול נוהגין במלך¹⁴, ומשימין לו אימה ויראה בלב כל אדם, שנאמר
(דברים יז פסוק טו) שׁוֹם תְּשִׁים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ שׁוֹם תְּשִׁים שְׁתֵּהא אִימְתוּ עֲלֶיךָ,
אין רוכבין על סוסו, ואין יושבין על כסאו, ואין משתמשין בשרביטו, ולא
בכתרו, ולא באחד מכל כלי תשמישיו. וכשהוא מת כולן נשרפין לפניו.

ד. ואין רואין אותו כשהוא מסתפר ולא כשהוא ערום ולא כשהוא בבית המרחץ

ואסור לראותו כשהוא ערום ולא כשהוא מסתפר, ולא כשהוא בבית
המרחץ, ולא כשהוא מסתפג, ואפילו רצה אין שומעין לו¹⁵, שהמלך שמחל
על כבודו אין כבודו מחול, כמו שהתבאר לעיל דף כ.

¹³ מעשה באדם אחד שהיה עומד הוא ובנו בבית הכנסת, וכל העם עונין אחר העובר לפני התיבה הללויה, ובנו עונה דברים של תיפלות, אמרו לו, ראה בנך שהוא עונה דברים של תיפלות, אמר להם, מה אעשה לו תינוק הוא, ישחק, שוב למחר עשה כאותו עיניין, וכל העם עונין אחר העובר לפני התיבה הללויה, והוא עונה דברים של תיפלות, אמרו לו, ראה בנך שהוא עונה דברים של תיפלות, אמר להן, מה אעשה תינוק הוא, (וישחק) [ישחק] כל אותן שמונת ימי החג ענה בנו דברים של תיפלות, ולא אמר לו דבר, אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנת ולא שילשה, עד שמת אותו האיש, ומתה אשתו, ומת בנו, ומת בן בנו, ויצאו לו חמש עשרה נפשות מתוך ביתו, ולא נשתיר לו אלא [זוג אחד של] שני בנים בלבד, אחד היגר וסומא, ואחד שומה ורשע. תנא דבי אליהו רבה פרשה יד

¹⁴ רמב"ם הלכות מלכים פרק ב הלכה א

¹⁵ בפרק ה' מהלכות כלי מקדש כתב דינים אלו בכהן גדול וכתב אם רצה הוא שירחצו אחרים עמו הרשות בידו והוא מהתוספתא והטעם דאם מחל על כבודו כבודו מחול מה שאין כן במלך שאין כבודו מחול ולכך אפילו רצה שירחצו אחרים עמו אין שומעין לו. לה"מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ה"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ה. אבישג מותרת לשלמה ואסורה לאדניה מותרת לשלמה דמלך היה ומלך משתמש בשרביטו של מלך ואסורה לאדניה דהדיוט הוא

כבר התבאר לעיל דף יח: שמפאת כבודו של המלך, לא ישתמש בעבדיו ושפחותיו ושמשייו אלא מלך אחר, לפיכך אבישג היתה מותרת לשלמה ואסורה לאדוניה¹⁶. אבל אשתו של מלך אינה נבעלת לאחר לעולם, אפילו המלך אינו נושא אלמנתו או גרושתו של מלך אחר.

ו. כמה קשין גירושין ... כל המגרש את אשתו ראשונה אפילו מזבח מוריד עליו דמעות

כבר התבאר במסכת גיטין דף צ: כתיב (דברים כד פסוק א – ב) פי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו פי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר בריתת ונתן בידה ושלחה מפיתו. ויצאה מהלכה והיתה לאיש אחר. ודרשינן ליה לקרא הכי¹⁷, אם לא תמצא חן בעיניו מחמת שמצא בה ערוה, או שמצא בה פשיעת דבר אחר שפשעה כנגדו, אפילו לא עשתה אלא הקדיחה תבשילו כלומר¹⁸ ששורפתו ע"י האור או מלה, וכתב לה ספר בריתות, דאם לא כן דבר למה לי, כי מצא בה ערוה היה לו לומר, אלא לרבות כל דבר של פשיעה.

ואם תשאל אם כן ערוה למה לי, לומר לך מחמת מציאות דבר ערוה מצוה לגרשה ומחמת פשיעת דבר אחר אינה מצוה אלא מותר לגרשה. לפיכך מותר לו לאדם לגרש את אשתו אם פשעה כנגדו באיזה דבר שיהיה.

¹⁶ כלומר שלא בעל דוד את אבישג וכיון דאבישג לא היה לדוד תורת אישות בה מוקאמר מותרת לשלמה שאם היה לו בה שום תורת אישות אסורה היתה לו אי משום דאבוה הוה אי משום דמלך הוה ואשתו אסורה אפילו למלך אחר וכמו שיתבאר בסמוך וא"כ לא היתה אבישג לדוד אלא משרתת וקאמר דאסורה לאדוניה דהדיוט הוא אלמא דעבדיו ושפחותיו ושמשייו לא ישתמש בהם אלא מלך אחר. כס"מ שם

¹⁷ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קיט א, ולבוש שם

¹⁸ ט"ז שם ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אולם בזיווג ראשון¹⁹ לא ימהר אדם לגרש את אשתו, ושנוי הוא למקום²⁰, שכך אמרו חז"ל כל המגרש את אשתו ראשונה מזבח מוריד עליו דמעות, דכתיב במלאכי (ב פסוק יג – יד) וְזֹאת שְׁנִית תַּעֲשׂוּ פְסוּת דְמָעָה אֶת מִזְבֵּחַ ה' בְּכִי וְאִנְקָה וְגו' וְאָמַרְתֶּם עַל מָה וְגו' אֵשֶׁת נְעוּרַיָּךְ אֲשֶׁר אָתָּה בְּגִדְתָּה בָּהּ וְהִיא חִבְרָתְךָ וְאֵשֶׁת בְּרִיתְךָ. והיינו זיווג ראשון, וכתיב בתריה (שם פסוק טו) וְנִשְׁמַרְתֶּם בְּרוּחְכֶם וּבְאֵשֶׁת נְעוּרַיָּךְ אַל יִבְגַּד.

וכבר התבאר דוקא בימיהם שהיו מגרשין בעל כרחו, אבל אם מגרשה מדעתה מותר²¹. ובעל כרחו נמי לא אמרן שלא יגרשנה אלא כשמגרשה מחמת פשיעת דבר, אבל אם מגרשה מחמת ערות דבר מצוה לגרשה אפילו בעל כרחו ואפילו אשתו ראשונה.

ואם מצא בה פריצות פעם ראשונה י"א²² שאם יש תקוה שתטיב דרכיה, בזיווג ראשון לא יגרשנה. ובזיווג שני ישלחנה קודם שיתחזק המדון ביניהם להמקום ח"ו.

¹⁹ אין הפירוש שלקחתה בראשונה אלא אותה שמגודלת עמך כמו שפירש"י סוף גיטין וז"ל זיווג ראשון אשת נעורים ובה משתעי קרא עכ"ל וכבר נתבאר דבשניהם מצוה לשלח אם נמצא בה דבר ערוה אלא החילוק לענין למהר לשלחה כמשמעות לשון הטור. ט"ז שם ה. משמע לי דזיווג ראשון מיקרי דוקא כשהיא בתולה ובכה"ג הוא המזבח מוריד עליו דמעות והכי דייק לן לישנא דקרא. פרי חדש שם
²⁰ ועיין ב"ש ב שבתחילה דייק מדברי הטור שמוטל על הב"ד לכופו אותה לכתחלה שאל יגרש אשתו הראשונה משום דבר אבל הביא דברש"י משמע שאפי' זיווג ראשון מותר לגרש משום דבר אבל שנוי הוא במקום, ואפש' אף לדעת הטור פליגו בזיווג א' ולב"ה מותר לגרש זיווג א' משום דבר אלא הואיל מזבח מוריד דמעות ראוי שלא יגרש משום דבר אבל אם רוצה לגרש לא כפינן ליה וכן נוסח דברי הרמב"ם כמ"ש בסמוך, לכן מסתבר דמוטל עליהם להזהיר אותו שאל יעבור על התורה דכתיב כי מצא בה ערות דבר, ואם עבר וגירש אפי' בלא דבר לא כפינן ליה להחזירה ש"ם

²¹ אפשר שאף ברצון האשה שאז אין איסור בדבר מ"מ אין ראוי לעשות כן או י"ל שאף אם מצא בה ערות דבר כגון שהעיד לה אחד שמצוה לגרשה לא יאמר אני מאמין לו ויגרשה מיד אלא יהיה מתון בדבר ואל ימהר לשלוח ויעשה חקירה יפה באולי לא יצטרך לגרשה. ח"מ שם ב. ז"ל הר"ן בתשו' סימן י"ז: מ"ש כל המגרש אשתו ראשונה מזבח מוריד עליו דמעות ה"מ ברוצה לעמוד תחתיו והוא משלחה בע"כ כמ"ש הכתוב על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעוריך אשר אתה בנגדת בה והיא חברתך ואשת בריתך, אבל באינה רוצה לעמוד אין נדנוד עבירה בגירושיה דכל כה"ג "גרש לין ויצא מדון" ע"כ. ועיין ספר שי למורא סימן קל"ב. גט פשוט שם ט, ועיין פרי"ח ה שכתב שאף מדעתה אין למהר לגרשה. וכ' בס' ב"מ ויראה לע"ד דהיינו דוקא כשהוא תובע הגירושין בזה י"ל אף שהיא מתרצה ג"כ מ"מ לבה דוה אלא שאינה יכולה לסרב אבל כשהיא תובעת פשיטא שהיתר גמור הוא. ומובא בפ"ת ג

²² ויש בזה שני סברות הפכיות האחת לגרש תיכף עד שלא תתרבה פן ירבה ויפרוץ וכמ"ש הכתוב פוטר מים ראשית מדון ותכף יראה לבטל קודם שיתחזק המדון ביניהם להמקום ח"ו ע"כ לא יתן מקום כלל לזה ויש סברא להיפך דלא יגרש מהר דמי יודע (שמא) תשוב ותתקן מעשיה כמו שדרכו של הקדוש ברוך הוא עם בריותיו מעביר ראשון ראשון וזהו החילוק שבין זיווג ראשון לזיווג שני דבשני תפוס לשון ראשון שזכרנו ובזיווג ראשון תפוס לשון שני דהיינו להמתין מלגרש (כי) מי יודע (שמא) תשוב ותנחם ותלמד מדרכו של הקדוש ברוך הוא עמנו. ט"ז שם ד ועיי"ש איך שבזה פירש לשון הפסוק במלאכי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ומצות גירושין היא מצות עשה במקום בו צריך לכך.²³

ובזיווג שני אפילו²⁴ לא פשעה אלא הקדיחה תבשילו פשיעת דבר הוא נקרא ויכול לגרש אשתו, שאם שנאה משום כך, ואינו יכול להעביר על מדותיו²⁵, ישלהנה.

אבל אם לא פשעה כנגדו, אלא שלא מצאה חן בעיניו מחמת שאינה נאה²⁶, או ליקח נאה הימנה לא יגרשנה, דהא כתיב בתריה (שם פסוק ג) וְשִׁנְאָה הָאִישׁ הָאֶחָד מִשְׁמַע שלא יגרשנה אלא מחמת שנאה דהיינו שפשעה כנגדו²⁷, ולא משום נשיאות חן של יופי או כדי ליקח נאה הימנה, לפיכך לא יגרשנה אלא משום פשיעת דבר. מיהו אפילו לא פשעה אלא הקדיחה תבשילו פשיעת דבר מקרי.

דף כב:

ז. מלך מסתפר בכל יום שנאמר מלך ביפיו תחזינה עיניך

המלך מסתפר בכל יום, ומתקן עצמו ומתנאה במלבושין נאים ומפוארים²⁸, שנאמר (ישעיהו לג פסוק יז) מֶלֶךְ בְּיָפְיֹוֹ תַחְזִינָה עֵינֶיךָ.

²³ וז"ל הבאר היטב שם מצות גירושין הוא מצות עשה. ומהראנ"ח היה נותן טעם לפ"ז למה שנוהגין לתת גט בש"מ שמת בלא בנים אעפ"י שבגט זה הם מבטלים מצות חליצה או יבום. מפני שנתנית הגט ג"כ היא מצות עשה. הרשב"א בתשובה סי' י"ח נתן טעם שאין מברכין על מצוה זו מפני שיש גירושין שהם בעבירה כגון שלא מצא בה ערות דבר ששנוי המשלח ע"ש.

²⁴ שו"ע ונו"כ ק"ט ג וברמ"א שם

²⁵ מ"מ אין זה דרך מוסר רק אם שנאה בשביל זה אבל אם יכול להעביר על מדותיו הוא משובח וגם אפשר אתא לאורויי אף לא פשעה נגדו והוא שונא אותה מחמת שנמאסת בעיניו ומכ"ש אם יש לה איזה מום ע"ז ג"כ נאמר כי שנא שלה רק שב"ה אורחא דמילתא נקמי שאין דרך להטיל שנאה על אשתו רק בפשעה אבל העיקר תלוי בשנאה כפשטא דקרא. ח"מ שם ג. אולם בזיווג ראשון עיין באר היטב שם שהביא מכנה"ג בשם הרא"ם. אשה שהיא מאוסה ביותר ומאיסה ליה אפ"ה אין לו לגרשה בזיווג ראשון כנה"ג בשם הרא"ם.

²⁶ ודווקא בנשואה אבל בארוסה יוכל לגרשה כדי ליקח נאה הימנה רשד"ם הא"ה סי' ס'. לא היה יכול להודקק עם אשתו ועסקו ברפואו שנה או שנתיים או שלש ולא הועיל להם. עון להם שיהיו יחדיו ס"ח סי' שנ"א. באר היטב שם ג.

²⁷ אף לא פשעה נגדו והוא שונא אותה מחמת שנמאסת בעיניו ומכ"ש אם יש לה איזה מום ע"ז ג"כ נאמר כי שנא שלה רק שב"ה אורחא דמילתא נקמי שאין דרך להטיל שנאה על אשתו רק בפשעה אבל העיקר תלוי בשנאה כפשטא דקרא. ח"מ שם ג, אולם בזיווג ראשון עיין באר היטב שם שהביא מכנה"ג בשם הרא"ם. אשה שהיא מאוסה ביותר ומאיסה ליה אפ"ה אין לו לגרשה בזיווג ראשון כנה"ג בשם הרא"ם.

²⁸ ירושלמי סנהדרין ספ"ב חזור ולבוש חלוקך דעמרא משום מלך ביפיו כו'.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ח. כהן גדול מערב שבת ... הואיל ומשמרות מתחדשות

כבר התבאר במסכת נדרים דף נא. שכהן גדול²⁹ אינו מרבה פרע כלומר נותן לשערו לגדול לעולם שנאמר (ויקרא כא פסוק י) וְהִפְתֵּן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו וְגו' אֶת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע וּפִילּוֹ בַעַת שְׁלֹא יִכַּנֵּס לְמִקְדָּשׁ, שְׁהָרִי תְּמִיד הוּא בְּמִקְדָּשׁ³⁰. ובשונה מכהן הדיוט שיבואר להלן, מספר הוא את שערו מערב שבת לערב שבת מפני שהמשמרות מחלפות כל שבוע ויראוהו ביופיו³¹, אך אין לוקין דהוי לאו שאין בו מעשה³².

ט. כהן הדיוט אחד לשלשים יום דכתיב וראשם לא יגלחו

ופרע לא ישלחו כסום יכסמו את ראשיהם ויליף פרע פרע

מניזר

נאמר בפרשת שמיני (ויקרא י פסוק ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן וְלֹאֲלֶעָזָר וְלֹאֲיִתְמָר בְּנֵי רֵאשִׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ וּבְגִדֵיכֶם לֹא תִפְרְמוּ וְלֹא תִמְתּוּ וְגו' הַזֶּהִיר הַכֹּהֲנִים מִהַכְּנֵס לְמִקְדָּשׁ מִגֹּדְלֵי שַׁעַר כְּמוֹ שִׁיעֲשׂוּ הָאֲבֵלִים שְׁלֹא יִסְפְּרוּ שַׁעֲרָם וּבִיחֻזְקָאֵל בִּיֵּאָר וְאָמַר (מד פסוק כ) וְרֵאשִׁים לֹא יִגְלְחוּ וּפְרַע לֹא יִשְׁלַחוּ. וּנְכַפְלָה אֹזְהָרָה³³ זֶה בְּכֹהֵן גָּדוֹל וְאָמַר (ויקרא כא פסוק י) וְהִפְתֵּן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו וְגו' אֶת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע.

²⁹ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ה הלכה ו

³⁰ במנחת חינוך שם אות ד תמה "לא ידעתי למה כתב רבינו מעם לגזירת הכתוב, וגם בגמ' שם מרבינן משוח מלחמה דעובר בלאו זה אף שאינו תמיד במקדש. וגם אפילו אם הכהן גדול נעשה בעל מום, מ"מ לא עבר מכהונה גדולה" אמנם עיין בערוה"ש שהסביר שאין כוונת הרמב"ם משום שהיב הכה"ג להיות במקדש כל היום שהרי אינו חובה עליו ולא מצוינו חיוב זה בין המצוות ואינו אלא תפארתו וכבודו שיהיה כל היום במקדש ולא חובה אלא כוונתו שמכיון שהכהן יכול לעבוד בכל עת שירצה ואינו בכלל משמרות הכהונה (שלדעת הרמב"ם מ"ע לו הם מצות עשה מן התורה) ואפילו כשמת לו מת עובד ואסור לו להיבטל מפני אנינותו להכי צריך תמיד להיות מוכן לעבודה ואסור לו לגדל פרע לעולם

³¹ סנהדרין כב ע"ב רמב"ם שם וכלי המקדש פ"ה ה"ו אבל אינו מן הדין ולהכי שייך שיהיה כהן גדול ניזר כיון שמן הדין אין פרע אלא ל' יום (שו"ת שואל ומשיב רביעאה ח"ב סי' קסב)

³² מנחת חינוך שם אות ד

³³ ואמנם נכפלה האזהרה כדי שלא תחשוב שאמרו לאלעזר ואיתמר (שמיני ז) ראשיכם אל תפרעו אמנם הוא בעבור המת לבד אבל אם עשה זה שלא על צד האבלות מותר ולכן באר בכהן גדול שזה בעבור העבודה כדי שיהיה נאה.. רמב"ם סה"מ ל"ת קמג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

וכבר התבאר במסכת נזיר דף ה. שכהן שגדל שער, בין כהן גדול ובין כהן הדיוט, אסור לו להכנס מן המזבחה ולפנים. ואם התרו בו למלקות לוקה³⁴.

כמה הוא גידול פרע שלשים יום כנזיר שנאמר בו (במדבר ו פסוק ה) גִּדְלָ פְרַע שְׂעַר רֵאשׁוֹ וְאִין נזירות פחותה משלשים יום כמו שיבואר להלן, לפיכך כהן הדיוט העובד, מגלה משלשים יום לשלשים יום³⁵. ויום השלושים עצמו נחשב פרע³⁶ אבל ליל השלושים אינו פרע, לפיכך אם נכנס ביום שלשים קודם עלות השחר לבין אולם ולמזבחה ושהה שם עד שהאיר השחר, עובר בלאו ולוקה³⁷ אם אינו יוצא.

ואין שיעור בכמות השערות כדי לעבור בלאו זה, ולפיכך אפילו גילח כל ראשו ושייר שיערה אחת שלא גילח שלושים יום, ועבד, חייב מיתה בידי שמים ועובר בלאו זה³⁸.

וכל כהן הכשר לעבודה אם נכנס מן המזבחה ולפנים פרוע ראש אע"פ שלא עבד עבודה, הרי זה לוקה הואיל והוא ראוי לעבודה ונכנס בשעת העבודה³⁹ מנוול ככה והרי הוא מוזהר שלא יכנס⁴⁰. וי"א⁴¹ שבכניסה לחוד אינו מן התורה כלל רק מעלות דרבנן.

³⁴ סנהדרין פ"ט ה"ב

³⁵ רמב"ם שם ביאת מקדש הי"א

³⁶ שברמב"ם פ"ד מנזירות ה"א דנזיר לכתחילה מגלה יום שלשים ואחד דנזירות שלשים יום כרב מתנא שם, ובדיעבד אם גילח יום שלשים יצא. א"כ איכא לספוקי, דאפשר דוקא יום שלשים ואחד הוי פרוע ראש, או דילמא כיון דבדיעבד ביום שלשים יצא והוי ליה פרע א"כ ביום שלשים הוי ליה פרוע ראש, וכן נראה כיון דיצא בתגלחת ואמרין מקצת יום ככולו עי"ש בש"ס, א"כ בודאי הוי פרע דגדל פרע כתיב כנזיר, א"כ הכא נמי. ודוקא ביום שלשים בבוקר דגבי נזיר מועיל תגלחת בדיעבד אבל בליל שלשים לא, דמקצת היום ככולו לא אמרינן אלא ביום ולא בלילה, עיין בש"ס כמה פעמים לענין זב וזבה (מגילה כ' ע"א) ואבילות (מועד קטן כ"א ע"ב ובתוס' ד"ה אפילו), לא הוי פרע ופטור כאן ג"כ. מנחת חינוך שם אות ג

³⁷ וגם אי אמרינן דגם לאו שאין בו מעשה מ"מ אם בא ע"י מעשה אף בהיתר לוקין, עיין משנה למלך פ"ג מביאת המקדש הכ"א (ד"ה גרסינן) ובמשנת חכמים סי' ל"ב (יבין שמועה אות א') לוקין בכי האי גוונא. והרמב"ם סובר כיון דתחילת המעשה בהיתר אין לוקין, כמו שהוכיחו האחרונים (עיין נודע ביהודה או"ח מה"ת סי' ע"ו) מדבריו. (שם)

³⁸ כיון דילפינן מנזיר, א"כ כנזיר שגילה אפילו שיערה אחת עובר בלא תעשה ועשה דקדוש עיין רמב"ם נזירות שם הי"א, א"כ אפילו גילח כל שער ושער אחד יש בראש שלא גילח זה שלשים יום, עובר בכהן הדיוט וחייב מיתה (כשעבד) וככהן גדול עובר בלאו (לעולם), דגם שיערה אחת נקרא פרע. מנחת חינוך שם אות ז

³⁹ אבל שבלא בשעת עבודה אינו חייב

⁴⁰ שם הט"ו

⁴¹ הראב"ד בהשנות כאן והרמב"ן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואם אינו ראוי⁴² לעבודה כגון זר או איזה פסול⁴³ או חלל או על אין לוקין על הכניסה משום לאו זה דפרוע ראש.

וכן דוקא⁴⁴ בזמן הכשר לעבודה⁴⁵ אבל אם נפגם המזבח או שנכנס בלילה אינו לוקה אע"פ שהוא כהן כשר לעבודה. וי"א⁴⁶ שהלילה זמן כשר לעבודה הוא וחייב⁴⁷.

אולם בכהן גדול כבר התבאר⁴⁸ שאינו מרבה פרע כלומר נותן לשערו לגדול לעולם שנאמר (ויקרא כא פסוק י) וְהִכְהִין הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו וְגו' אֶת רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּאֵפִילוּ בַעַת שֶׁלֹא יִכְנַס לְמִקְדָּשׁ, שהרי תמיד הוא במקדש⁴⁹.

⁴² מנחת חינוך שם אות ב

⁴³ נראה דאם הוא ג"כ טבול יום ומחוסר כיפורים או מחוסר בגדים והיה ג"כ פרוע ראש חייב על זה ג"כ, כמו שכתוב ברמב"ם כאן פ"ט הי"א דאם יש הרבה איסורים טבול יום ומחוסר כיפורים ושלא רחץ וכו' חייב על כל אחד ואחד, א"כ חייב ג"כ על פרוע ראש. אך זר ששימש אינו עובר בשום דבר רק מטעם זרות, והוא בתוספתא זבחים פרק י"ב, א"כ אם נכנס זר אינו חייב משום פרוע ראש. והא דחייב בכמה איסורים, היינו באופן האיסור חל על איסור עינין שם בכסף משנה, והכא נמי. ובמשנה למלך הי"ב מביא בשם התורת כהנים (שמייני פרשתא א' פיס' ג') דבעל מום שתוי ששימש פטור מגזירת הכתוב. א"כ הוא הדין בעל מום פרוע ראש פטור, כיון דאיתקש פרוע ראש לשתוי יין כמו שכתבנו לעיל (אות ה'), ואפשר דלענין זה לא איתקוש, וצ"ע. ועל הכניסה בלבד דאינו חייב רק מלקות מבואר ברמב"ם כאן פ"א הט"ו להדיא הואיל וראוי לעבודה, א"כ אם לא היה ראוי לעבודה מחמת איזה פסול דטומאה וכדומה אינו חייב מלקות: (ספר מנחת חינוך – מצוה קמט – אות ט)

⁴⁴ ערוך השולחן העתיד שם סי' לג סעי' ו

⁴⁵ בתור"כ "ומנין שאינו חייב אלא בשעת עבודה ת"ל אתה ובניך ולרמב"ם שחייב מלקות אף אם לא עבד ע"כ הכונה בזמן הראוי לו לעבודה והערוה"ש שם תמה על הרמב"ם שלא הביא דין זה אבל לראב"ד הפירוש כפשוטו שאינו חייב אלא בעת עבודה אבל אם לא עבד אינו אלא איסור דרבנן וכ"כ בתוס' כריתות יג ע"ב ד"ה ונכנס ועיי"ש בערוה"ש שהביא שהראב"ד בפירושו לתור"כ הביא שני הפירושים וכתב שאף אם נכנס שתוי יין ולא היה עת משמרו אלא זמן משמרת אחרת אינו לוקה שאינו נקרא זמן הראוי לעבודה וצ"ע שהרי כהן מקריב קרבנותיו מתי שירצה אף שלא בעת משמרו וכמש"כ ברמב"ם פ"ד מכלי המקדש ה"ז אמנם עיין רבנו בהיי על התורה שם שדריש "בבואכם, כלומר בזמן שתהיה עבודת משמרתכם, כי הכהנים היו נחלקים לכ"ד משמרות וכל משמרה מהן עובדת שבת אחת, ואותה שבת בלבד אסור להן שתיית היין לאותה משמרה, והם מותרים בשאר משמרות בשאר השבתות, וכן בכל משמר ומשמר מותרים בכל המשמרות זולתי באותה שבת בלבד שהם עובדין בה, וזהו ענין בבואכם"

⁴⁶ מנחת חינוך קמט אות ב

⁴⁷ ואינו מבין דגם בלילה שייך עבודה, הקמרת אימורים והרבה דברים שכשרים בלילה והזר חייב עליהם מיתה בידי שמים, כגון שהפך בעינורא, עיין רמב"ם ביאת מקדש פ"ט ה"ד ופ"ד ממעשה הקרבנות ה"ב, א"כ למה אינו קרוי בלילה שעת עבודה. ואפשר דבא למעט אם נפגם המזבח עיין פי"ד מפסולי המוקדשין ה"ד לענין מחשבה, אבל בלילה לפי דעתי הוי ליה שעת עבודה (מנחת חינוך קמט אות ב)

⁴⁸ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ה הלכה ו

⁴⁹ במנחת חינוך שם אות ד תמה "לא ידעתי למה כתב רבינו מעם לגזירת הכתוב, וגם בגמ' שם מרבינן משוח מלחמה דעובר בלאו זה אף שאינו תמיד במקדש. וגם אפילו אם הכהן גדול נעשה בעל מום, מ"מ לא עבר מכהונה גדולה" אמנם עיין בערוה"ש שהסביר שאין כוונת הרמב"ם משום שחייב הכה"ג להיות במקדש כל היום שהרי אינו חובה עליו ולא מצינו חיוב זה בין המצוות ואינו אלא תפארתו וכבודו שיהיה כל היום במקדש

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

י"א שאם כהן גדול גידל פרע שער ראשו על מתו חוץ לבית המקדש אפילו לא נכנס למקדש חייב⁵⁰.

כהן גדול שנצטרע צריך להיות פרוע ראש ואל יגלח, ואע"ג שעובר בלאו מ"מ העשה שנאמר במצורע דכתיב (ויקרא יג פסוק מה) וְהִצְרוּעַ וְגו' וְרָאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ, דוחה הלא תעשה דלא יפרע⁵¹.

כהן גדול שקיבל עליו נזירות גדולה, אסור לו לגלח⁵².

י. סתם נזירות שלשים יום

עוד התבאר במסכת נזיר שם שסתם נזירות⁵³ שלשים יום, כיצד מי שאמר הריני נזיר אין פחות משלשים יום, ואפילו אמר הריני נזיר נזירות גדולה עד מאד הרבה הרי זה נזיר שלשים יום, שהרי לא פירש זמן. פירש זמן פחות משלשים כגון שאמר הריני נזיר יום אחד או עשרה ימים או עשרים יום הרי זה נזיר שלשים יום, שאין נזירות פחותה משלשים יום⁵⁴, ודבר זה הלכה מפי הקבלה⁵⁵.

ולא חובה אלא כוונתו שמכיון שהכהן יכול לעבוד בכל עת שירצה ואינו בכלל משמרות הכהונה (שלדעת הרמב"ם מ"ע לו הם מצות עשה מן התורה) ואפילו כשמת לו מת עובד ואסור לו להיבטל מפני אנינותו להכי צריך תמיד להיות מוכן לעבודה ואסור לו לגדל פרע לעולם

⁵⁰ חזו"א כלים סי' ב ס"ק ד

⁵¹ רמב"ם מטומאת צרעת פ"י ה"ו

⁵² לא מיבעי אם נאמר דמצות עשה דקדוש יהיה גדל פרע (במדבר ו', ה) דוחה לא תעשה זו, ולא הוי עשה שע"י פשיעה כמו שכתבנו (מצוה קמ"ג אות ג' ועוד) דכל היכא דהעשה נולד ע"י פשיעה דוחה לא תעשה, ואינו דומה למה שכתבו תוס' עירובין ק' ע"א ד"ה מתן, גבי מתן ד' וכו', אלא אף אם נאמר דאינו דוחה דהוי עשה דקיל כיון דאיתא בשאלה, מ"מ אסור לגלח כי יעבור על לאו דנזירות תער לא יעבור וגו' (שם), ואין לא תעשה דוחה לא תעשה על כן לא מגלח, ועובר על הלאו הזה בשב ואל תעשה, ומוטב משיעבור על הלאו בקום ועשה ומבואר ברמב"ם פ"ה מנזירות ה"ב דאם נזיר גילח שלא בתער רק בסם אינו עובר בלא תעשה רק בעשה דקדוש יהיה, מ"מ כאן אינו יכול לגלח בסם דאין לא תעשה דוחה עשה מנחת הינוך שם אות ז)

⁵³ רמב"ם הלכות נזירות פרק ג הלכה א ב

⁵⁴ וא"כ הוי כנזירות להצאין שאסור בכל. עיין אור שמח שם ולכאורה מאי שנא מהאומר הריני נזיר מן הגרונרות ומן הדבילה דאינו נזיר משום דהוי נדר ופתחו עמו וגם כאן פתחו עמו שהרי אין רצונו להיות נזיר ל' יום. וצ"ל דלא דמי, דבשלמא במן הגרונרות אינו רוצה בנזירות כלל, אבל הכא הרי רוצה בנזירות אלא שרצונו בנזירות יום אחד הוה מתנה על מה שכתוב בתורה שהתורה אמרה דאין נזירות פחות מל' יום ודבריו בטילים ובע"כ הוי נזיר שלשים יום נגד רצונו. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ח סעיף ג

⁵⁵ וס"ל דהוה הלכה למשה מסיני וקרא אסמכתא בעלמא. ובירושלמי יש עוד דרשות דילפינן ימים ימים מיפת תואר דכתיב: ירח ימים, ומעד מלאת הימים, וזהו גם בש"ס דילין דחדש פעמים מלא פעמים חסר. ובספרי פרשה ברכה על פסוק דויתמו ימי בכי אבל משה אומר: ומניין לימי נזירות שלשים יום, נאמר כאן ימי ונאמר להלן ימי מה ימי האמור כאן שלשים וכו', וכל אלו אסמכתות הן להרמב"ם. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

וכבר התבאר בדף ב. בפתיחה למסכת נזיר ששערות ראשו של הנזיר נחשבים כגידול פרע, רק אחרי שגדלו שלשים יום⁵⁶. ולכן סתם נזירות שלשים יום⁵⁷.

א. דומיא דיינ מה יין בזמן ביאה הוא דאסור שלא בזמן ביאה שרי אף פרועי ראש בזמן ביאה אסור שלא בזמן ביאה שרי

כשם שאין הכהנים⁵⁸ מוזהרין על היין אלא בשעת ביאה למקדש כמו שיבואר להלן, כך אין אסורין לגדל פרע אלא בשעת ביאה למקדש. וי"א⁵⁹ שאף שלא בשעת ביאה אסור לגדל פרע⁶⁰ שהרי חייב⁶¹ להסתפר משלשים יום לשלשים יום כדכתיב (יחזקאל שם) ופרע לא ישלחו.

⁵⁶ ספרי שם, נזיר ו ע"ב, סנהדרין כב ע"ב, ירושלמי נזיר פ"ו ה"ג, רמב"ם ביאת מקדש פ"א הי"א בכהן. ונחלקו במקור דין זה, בגמרא בבלי (נזיר ו ע"ב) נאמר שר' יאשיה למדו ממ"ש "קדש יהיה גדל פרע", שאין גידול פרע פחות ממנין "יהיה", ע"פ התוס' שם ד"ה שומע, ונע"י שיירי קרבן לירושלמי נזיר (פ"א ה"ג ד"ה כמה) שר"ל שמי שלמד מ"גדל פרע" אינו דורש "יהיה", ובפאהמ"ש להרמב"ם (נזיר פ"א) כתב שדרשה זו אינא אלא סימן וסמך, ועיקר הדבר הוא מקבלה, וכ"כ בפ"י הרא"ש (שם ה ע"א). וכירושלמי (נזיר פ"א ה"ג) אמרו ש"גדל פרע" משמעו כדרך שבני אדם מגדלים פרע, והוא שלשים יום. עי"ש בקרבן העדה שם, ועי"ש בשיירי קרבן.
⁵⁷ ספרי שם, ור' יאשיה בברייתא נזיר ו ע"ב, וירושלמי נזיר פ"א ה"ג. ובפירוש המשניות לרמב"ם (נזיר מב ע"א) שסובר להיפך שסתם נזירות שלשים יום נלמד מדרשות אחרות נע"י נזיר שם דרשת ר' יונתן וכירושלמי שם כמה דרשות אחרות ומכאן לומדים שגידול פרע הוא שלשים יום. וז"ל הרמב"ם שם בפאהמ"ש: "ולאחר שנתבאר אצלנו שסתם נזירות שלשים יום הרי השער שיהיה לו שלשים יום נקרא פרע". וכך משמע בגמ' במו"ק יט ע"ב וסנהדרין כב ע"ב, ורמב"ם ביאת מקדש פ"א הי"א.
⁵⁸ שם הי"א

⁵⁹ השגת הראב"ד שם עיין בערוך השולחן העתיד שם סי' לד סעי' ה – ח שביאר שהרמב"ם לשיטתו דס"ל במ"ע ל"ו שמצוה מן התורה להעמיד משמרות כהונה לעבוד וא"כ דוקא בזמן משמרתו לא יגלה אבל בזמנים אחרים שאינם משמרתו אמאי יגלה כיון שאינו מצווה מן התורה לעבוד אבל הראב"ד ס"ל כדעת הרמב"ן בהשגות לספר המצוות שם שאין צווי מן התורה להעמיד משמרות אלא דעיקר החיוב שיעבוד הכהן בכל אוות נפשו ולא נסדרו המשמרות אלא משום ריבוי הכהנים וההכרח לסדרם וא"כ מוטל על הכהן תמיד שלא יגדל פרע כיון שמצווה על העבודה תמיד וצריך להיות מוכן לה
⁶⁰ עיין במנחת חינוך שם אות ד שכתב "באמת אין נפקא מינה ולהראב"ד בכל ענין אינו אלא מדרבנן שהרי אינו עובר על כניסה לבר"א אמנם לפי מש"כ לעיל מהערה"ש שהי"ב להסתפר להיות מוכן תמיד לעבודה אפשר שהוא דאורייתא רק שאינו לוקה אפילו אם נכנס כל שלא עבדוודאי יש נ"מ שלרמב"ם אינו מחויב כלל

⁶¹ ועיין כסף משנה שכתב על דברי הראב"ד דדילמא מה שצריך לגלח מל' לל' יום אינו אלא בכהן שרגל עבודה אבל כהן שאינו עובר אינו צריך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואנשי משמר⁶² מגלחין ורוחצין ומכבסין קודם שיעלו לשמש במשמרתם, ואפילו עדיין לא שלמו שלושים יום מתספורתם האחרונה, ואסורין לספר ולכבס בשבתן כדי שלא יעלו למשמרתן כשהן מנוולין⁶³.

וכן אסור⁶⁴ לכל אדם בין כהן בין ישראל להכנס למקדש כולו מתחילת עזרת ישראל⁶⁵ ולפנים כשהוא פרוע ראש ואין שיעורו שלושים יום⁶⁶ ככהן אלא כל שהוא דרך ניוול אסור, אע"פ שאינו באזהרה, שאין זה כבוד ומורא לבית הגדול והקדוש שיכנס בו מנוול, אבל ישראל שגדל שערו עד שנעשה מחלפת ולא היה דרך ניוול הרי זה מותר להכנס לעזרת ישראל.

יב. אומר אני כהנים אסורין לשתות יין לעולם אבל מה אעשה שתקנתו קלקלתו ... שתי כהני חמרא האידנא

דוד המלך⁶⁷ חלק את הכהנים לעשרים וארבעה משמרות, ועולין לירושלים לעבודה משמר לכל שבוע ומיום השבת ליום השבת הן מתחלפין משמר יוצא והאחר שהוא אחריו נכנס עד שיגמרו וחוזרין הלילה, ועל כל משמר ומשמר ראש אחד ממונה כל ראש משמר ומשמר מחלק משמרו לבתי אבות עד שיהיה כל בית אב ואנשיו עובד ביום אחד מימות השבוע והאחר ביום

⁶² שם הי"ב

⁶³ דהיינו שמכיון שאסורים לכבס ולגלח בשבתם להכי יקפידו לעשות כך קודם למשמרתם ולא יבואו למקדש כשהם מנוולים ולהכי לא הזכיר הא דאיתא בתענית טו ע"ב דבחמישי מותרים מפני כבוד השבת שזה נאמר רק על אנשי המעמד אבל אנשי משמר כיון שבלא"ה צריכים לגלח ולכבס קודם משמרתם א"כ אמאי יתירו להם בתוך משמרתם לכבס ולגלח ביום ה' (ערוה"ש שם סעי' י - יא)

⁶⁴ שם הי"ז

⁶⁵ אך קשה כיון שהוא מטעם מורא מקדש למה כתב דאסור להכנס מתחילת עזרת ישראל וכו', הא מורא המקדש הוא ג"כ בהר הבית כמו שכתוב ברמב"ם פ"ז מבית הבחירה ה"ב, לא יכנס בהר הבית במקלו וכו'. אך באמת דהתורה כתבה מורא המקדש ומסרה לחכמים איזה הוא, ועי"ש ה"ו שנראה מדבריו דגם ישיבה שהיא אסורה בעזרה היא מחמת מורא המקדש, א"כ החכמים אמרו כל דבר הנראה להם דאין כבוד בהר הבית, ואיזו דברים שאינו כבוד דוקא במקום המקודש יותר עי"ש, (מנחת חינוך שם אות ה)

⁶⁶ מנחת חינוך שם אות ה

⁶⁷ רמב"ם כלי המקדש פ"ד ה"ג וי"א וברמב"ם שם הקדים שמשו רבינו חלק הכהנים לח' משמרות ארבעה מאלעזר וארבעה מאיתמר וכן היו עד שמואל הנביא ועיין בערוך השולחן שם סעי' ד שכתב שקיצר מעט שמתחילה העמידם שמואל הנביא על טז ואח"כ העמידם דוד על כ"ד וכמבואר בתענית כז ע"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

של אחריו והאחר ביום של אחריו ולכל בית אב ואב ראש אחד ממונה עליו⁶⁸.

ומשום כך אסורים אנשי משמר בשתיית יין שכל כהן⁶⁹ הכשר לעבודה אם שתה יין, או שאר משקין המשכרים⁷⁰, אפילו מן החלב או מן הדבילה, אסור לו להכנס⁷¹ מן המזבח ולפנים, ואם נכנס והוא שתוי יין או שכור משאר משקים המשכרין אע"פ שלא עבר עבודה הרי זה לוקה, הואיל והוא ראוי לעבודה ונכנס בשעת העבודה מנוול ככה הרי הוא מוזהר שלא יכנס וי"א⁷² שאין בו מלקות אלא אסור מדרבנן⁷³.

ואינו חייב אלא אם שתה רביעית יין חי בבת אחת, מיינ שעברו עליו מ' יום. אבל אם שתה פחות מרביעית יין, או שתה רביעית והפסיק בשתייתה ולא שתה בבת אחת, או מזגה במים פטור⁷⁴.

ודוקא כהן⁷⁵ הכשר לעבודה, אבל חלל או בעל מום⁷⁶ הפסולים לעבודה, אינם בכלל אזהרה זו.

⁶⁸ ונמצא שהיו קס"ח בתי אבות ומגיע לכל בית אב עבודת המקדש שני ימים בשנה וכ"ט בתי אבות היו משלשין לפי חשבון שנת החמה שס"ה ימים (ערוך השולחן העתיד כלי המקדש סי' כב סעי' ו)

⁶⁹ רמב"ם ביאת המקדש פ"א ה"א ב והט"ו

⁷⁰ עיין בערוה"ש סעי' יט שאין שיעור בשתייה בשאר משקין אלא כל ששתה והשתכר מזה אסור ועיין לקמן גבי שיעור היין

⁷¹ כאן לא כתב להכנס לעבוד כיון שאזהרה איכא בעצם הכניסה וכדלקמן

⁷² השגת הראב"ד שם

⁷³ וז"ל שם "זה לא מצאתיו אלא כשהוא קרב למזבח שכך שנו בתורת כהנים בבאכס אל אהל מועד אין לי אלא אוהל מועד מנין לעשות מזבח כאהל מועד ת"ל אתה ובניך אתך וגו' וכן יציאה כביאה מאתך מ"מ מזבח קאמר אבל לפנים מן המזבח מעלות דרבנן הם ואין בהן מלקות ולא מיתה" וכן דעת תוס' כריתות יג ע"ב ד"ה ונכנס ודעת הרמב"ם כביומא מד ע"ב דבין מזבח לאולם מעלות דאורייתא ניהו והדחיו בגמ' דיהו בעלמא הוא כדרך הש"ס (ערוה"ש הל' בית המקדש סי' יד סעי' כט) ועיין בכסף משנה ובנו"כ על הרמב"ם שהאריכו בביאור הסוגיות לדעת הרמב"ם והראב"ד ואכמ"ל

⁷⁴ ועיין בערוה"ש סעי' יט שהסתפק אם בפחות משיעור רביעית או ששתה בהפסקה אם יש עליו עכ"פ איסור מדרבנן או שמותר לגמרי וכן ברביעית ממש שמזגה במים ועכשיו עומד על יותר מרביעית ועיין לקמן מה הדין בשתה רביעית של יין ומים יחדיו ועיין במנחת חינוך מצוה קנב אות ד דס"ל דיש בפחות משיעור רביעית איסור לאו גמור ועיין משנה ברורה סי' קכח ס"ק קלט דס"ל שביין מוזג או שלא שתה בבת אחת יש בו איסור ⁷⁵ סמ"ג ל"ת ש בשם התו"כ

⁷⁶ "כל הפסולין לעבודה שמונה עשר ואלו הן העובד ע"ז הור בעל מום הערל הטמא טבול יום מחוסר כפורים האונן השכור מחוסר בגדים יתר בגדים פרום בגדים פרוע ראש שלא רחץ ידים ורגלים היושב מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר חוצץ מי שיש בין רגלו ובין הארץ דבר חוצץ מי שעבד בשמאלו כל אלו פסולין לעבודה ואם

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

וכן דוקא⁷⁷ בזמן הכשר לעבודה, אבל אם נפגם המזבח או שנכנס בלילה אינו לוקה אע"פ שהוא כהן כשר לעבודה, וי"א⁷⁸ שהלילה זמן כשר לעבודה הוא וחייב⁷⁹.

ולפיכך אנשי משמר⁸⁰ אסורים לשתות בימי שבתן שעובדים בו⁸¹, ואפילו שאר בתי אבות של משמר שאין עבודתן היום, שמא תכבד העבודה על אנשי בית אב של יום, ויצטרכו לאחרים מאנשי משמרתן. אבל בלילה מותרין לשתות שבהקטרת האבירים בלילה לא יצטרכו סיוע⁸².

ואנשי בית אב של אותו היום אסורים לשתות בין בלילה שלפני עבודתם שמא ישתה בלילה וישכים לעבודתו ועדיין לא סר יינו מעליו⁸³, בין ביום ובין בלילה שאחר עבודתם מפני שהקטרת אימורין כל הלילה.

וכבר התבאר במסכת תענית דף יז. שבהן שאינו מכיר⁸⁴ משמרתו בעבודת בית המקדש, ולא את בית אבותיו⁸⁵ הדין נותן שאסור לשתות יין לעולם,

---

עבדו חללו חוץ מפרוע ראש וקרוע בגדים והשוחט לע"ז בשוגג שאם עבדו עבודתן כשירה" (רמב"ם שם פ"ט הט"ו) ועיין מנחת חינוך מצוה קנב אות ב שהסתפק אם פרוע ראש וקרוע בגדים שהיו שתויי יין מחללים עבודה ועיי"ש שהסתפק עוד באיזה פסולי עבודה אינם בכלל לאו זה דדילמא רק בעל מום או חלל דגוירת הכתוב שרק בענין זה אינו לוקה ואינו בכלל הלאו ועיי"ש שכתב "ויש להסתפק דאפשר אף מי שאינו ראוי לעבודה מדרבנן, כגון אונן דרבנן, אפשר ג"כ אינו בכלל זה אם נכנס (שאם עבד חמור יותר וודאי הוא בכלל הלאו) שתוי או קרוע בגדים ופרוע ראש, כיון דאינו ראוי לעבודה מאיזה סיבה שיהיה, ובסברא זו נסתפקו האחרונים בכמה מקומות (משנה למלך פ"ז מתרומות ה"א) וכאן נמי ספק זה".

⁷⁷ ערוך השולחן העתיד שם סי' לג סעי' ו

⁷⁸ מנחת חינוך קמט אות ב

⁷⁹ ועיין שם בל"ת קסג העתקתי דברי המנחת חינוך

⁸⁰ רמב"ם וראב"ד ביאת המקדש שם ה"ו

⁸¹ ועיין ברבינו בחיי עה"ת שם שמשמע שהוא בכלל אזהרת יין ושכר וכו' וז"ל "הזכיר בבואכם, כלומר בזמן שתהיה עבודת משמרתכם, כי הכהנים היו נחלקים לכ"ד משמרות וכל משמרה מהן עובדת שבת אחת, ואותה שבת בלבד אסור להן שתיית היין לאותה משמרה, והם מותרים בשאר משמרות בשאר השבתות, וכן בכל משמר ומשמר מותרים בכל המשמרות זולתי באותה שבת בלבד שהם עובדין בה, וזהו ענין בבואכם"

⁸² ערוה"ש שם סעי' כו

⁸³ ברמב"ם כתב בין ביום ובין בלילה וכתב טעם זה ובראב"ד כתב טעם דהקטרת אימורין ועיין בערוה"ש שם דתרווייהו איתנהו דטעם הרמב"ם שייך ללילה שלפני עבודה וטעם הראב"ד שייך ללילה שאחר עבודה

⁸⁴ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק א הלכה ז

⁸⁵ ודלא כפירש"י שפירש אי חיישינן לשמא יבנה יהא אסור לעולם אפי' המכיר משמרתו ומשמרת בית אבותיו דחיישינן שמא ישתנה סדר משמרות ושמא יעבדו כולם לחנוכת הבית בבת אחת ונמצא זה צריך לעבוד אבל מה אעשה שתקנתו קלקלתו דהרי כמה שנים שלא חזרה בירה וקלקלה זו תקנתו לשתות יין בהדיא ולשמא יבנה לא חיישינן עכ"ל. ודברי הראב"ד בהשגות כדברי רש"י ולפיכך כתב הלכה כרבי וכו'

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אבל תקנתו קלקלתו, ובין מכיר ובין שאינו מכיר מותר לשתות יין. מכיון שאינו יכול לעבוד עד שיקבע בבית אב שלו ובמשמרתו, שאפילו אם יבנה הבית אינו משמש עד שישב ב"ד של כהונה ויקבעוהו באיזה יום ישמש, וכן כל כהן שאינו בר עבודה ביום ידוע מותר.⁸⁶

אבל כל כהן שיודע מאי זה משמר הוא ומאי זה בית אב הוא ויודע שבתו אבותיו קבועים בעבודה היום, אסור לו לשתות יין כל אותו היום, אמרינן שמא יבנה הבית, ויהיה שתוי ואינו יכול לשמש בו ביום, היה יודע מאי זה משמר הוא ואינו מכיר בית אב שלו אסור לו לשתות כל אותה שבוע שמשמרתו עובדין בה אף בזמן הזה. וי"א שתקנתו קלקלתו שאין עכשיו שעת עבודה ולמהרה יבנה לא היישינן, ובין מכיר ובין שאינו מכיר מותר לשתות יין.⁸⁷

אסור לכל⁸⁸ אדם בין כהן בין ישראל, להכנס למקדש כולו מתחילת עזרת ישראל ולפנים כשהוא שתוי יין או שכור, אע"פ שאינו באזהרה שאין זה כבוד ומורא לבית הגדול והקדוש שיכנס בו מנוול.

יג. דרך מיל ושינה כל שהוא מפיגין את היין ... ששתה כדי רביעית אבל יותר מכדי רביעית כל שכן דרך טורדתו ושינה משכרתו

ורבינו סובר שלא בא רבי לחלוק אלא על אינו מכיר משמרתו ומשמרת בית אב שלו אבל במכיר משמרתו ומשמרת בית אב שלו וכן במכיר משמרתו ואין מכיר משמרת בית אב שלו ליכא פלוגתא בין רבי לת"ק. כס"מ שם

⁸⁶ כפיר"ח בסוגייתינו, וכתב דאביי הוה ידע דמבית עלי אתי לכן לא הוה שתי חמרא. דהא אמר רבא לדביתהו דאביי ידענא ביה בנחמני דלא הוה שתי חמרא (כתובות סה.). אבן ישראל אור שמח

⁸⁷ השנות הראב"ד שם וכפירש"י הנזכר

⁸⁸ הי"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

כהן ששתה כדי רביעית בלבד, והיה בה מים כל שהוא⁸⁹, או ישן מעט או הלך⁹⁰ כדי מיל, כבר עבר היין⁹¹ ומותר לעבוד וי"א⁹² שפטור ממלקות אבל אסור בעבודה.

ואם שתה⁹³ יותר מרביעית, אפילו מזוג, שינת מעט או הדרך מוסיפין בשכרותו, אלא ישהא לפי השכרות עד שלא ישאר משכרותו שום דבר שבעולם.

ושינה הרבה⁹⁴ או אם רוכב בדרך ג' מילין מפיגים שכרותו, אבל אם שתה יין הרבה אין שיעור ג' מילין מספיק, והכל לפי הרגשת לבו.

ודין זה שייך⁹⁵ גם בדין הוראה שאסור להורות כשהוא אך אם שתוי שתה כדי רביעית בלבד והיה בה מים כל שהוא או ישן מעט או הלך כדי מיל, כבר עבר היין ומותר⁹⁶. וכל שמותר בכניסה למקדש מותר להורות, וכל שאסור אסור להורות, ולפיכך אם שתה יותר מרביעית אפילו מזוג שינת מעט או הדרך מוסיפין בשכרותו וכנ"ל ואסור להורות.

⁸⁹ ועיין בערוה"ש סעי' כב שכאן מותר לכתחילה דאיירי ששותה רביעית של מים ויין יחדיו וא"כ אין בו רביעית יין בלא המים אבל לעיל איירי ברביעית יין מזוגה דהיינו שיש רביעית יין בלא המים ובזה יש להסתפק אם מותר או דילמא אסור מדרבנן וכנ"ל

⁹⁰ וי"א שברוכב צריך ג' מילין עיין בב"ה או"ח סוסי' צט ועיין מ"ב שם ס"ק יב

⁹¹ ועיין תוס' תענית י"ז ע"א ד"ה ויודע, גבי הכהנים דאסורים לשתות יין, כתבו היינו חוץ לסעודה אבל בתוך הסעודה מותר דיין שבתוך הסעודה אינו משכר. ודבר זה חידוש אצלי, דלענין עבודה בבית המקדש שלא יתחייב אם שתה בתוך הסעודה, ואפשר התוס' לא כתבו כן רק שם דהוא רק חשש, אבל בשתה בתוך הסעודה נראה דאינו פטור, וכן הרמב"ם והרב המחבר לא הביאו זה, ועיין יו"ד סי' רמ"ב סי"ג גבי הוראה ובש"ך שם (סקי"ט) (מנחת חינוך שם אות ה)

⁹² השנת הראב"ד שם

⁹³ רמב"ם שם ה"ה

⁹⁴ שו"ע או"ח סי' צט סעי' ב ובמ"ב שם

⁹⁵ ערוך השולחן שם סעי' כב

⁹⁶ אף לראב"ד הנ"ל שאוסר גבי עבודה וכמש"כ בש"ך יו"ד רמב"ם ס"ק יט

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

וביום טוב שמרבים בשתיה⁹⁷, וכן בסעודות גדולות כסעודת פורים או נישואים וכיו"ב, אסור להורות כל אותו היום ואם כבר עיין בדבר ונתן דעתו לפסוק ההלכה מותר להורות⁹⁸, וי"א⁹⁹ שאם ברור לו שסר יינו מעליו מותר להורות.

יש אומרים¹⁰⁰ ששתויי יין מותרים לדון דיני ממונות עם יש שנים אחרים שאינם שתויי יין אבל יחיד מומחה אסור¹⁰¹.

ביינות שלנו אם שתה רק רביעית יש להקל שמותר להורות אבל ראוי להזהר גם בזה¹⁰².

וכבר התבאר במסכת עירובין דף סד. ובתענית דף יז: שהשתה רביעית יין בבת אחת אל יתפלל עד שיסיר יינו מעליו¹⁰³. והליכה¹⁰⁴ בשיעור מיל כלומר 18 דקות, ושינה כל שהוא, מפיגין את היין.

אבל אם שתה יותר מרביעית, כל שכן ששינה מועטת משכרתו, אולם אם ישן הרבה עד שסר יינו¹⁰⁵, השינה מפיגה את היין.

וכן אם שתה יותר מרביעית, הליכת מיל ברגל תוסיף לחוסר צלילותו, אולם אם נסע נסיעה של שעה בערך¹⁰⁶, וכן אם המתין שעה הרי זה מפיג את היין. אמנם צריך כל אדם לשער בעצמו ולפי רוב שתייתו האם חוזר לצלילות דעתו¹⁰⁷.

כל אחד¹⁰⁸ שהוא שתוי די לו להמתין לפי שמרגיש בנפשו שיפיג יינו, ולכן אין נזהרין עבשיו ביינות שלנו שמתפללים, אף על פי ששתו רביעית יין ויותר, כיון שאנו מרגישים ויודעים ביינות שלנו שאינם חוקים. וכ"ש אם מתפללים מתוך הסידור שבידם שאין

⁹⁷ שו"ת הרשב"א ח"א סי' רמו

⁹⁸ "מדאמרינן בביצה דרב לא מוקי אמורא מיומא טבא לחבריה. ואמרינן נמי זיל האידנא ותא למחר משמע דכל היום אסור. וכו' ומשמע דוקא מיומא טבא לחבריה דהא בשאר יומי מוקי. וכו' ומכל מקום איכא למשמע מיהא דאילו נתן דעתו כבר על הלכה ועל פסק הדבר בין להתיר בין לאסור שמותר להורות ואפילו מיד שאכל ושתה ואפילו סעודה גדולה כיום טוב". (שם)

⁹⁹ ש"ך יו"ד רמ"ב ס"ק יט

¹⁰⁰ שולחן ערוך חושן משפט סימן ז סעי' ה, נתיבות המשפט שם ס"ק ו

¹⁰¹ ועיין בערוה"ש שם סעי' ה שכתב שזה דוקא כשדנים בשלושה מותר כיון שהשנים האחרים יזכירוהו וזהו כמש"כ התומים שם ס"ק ו ונתה"מ שם ס"ק ו ובזה יישבו מה שהקשה בכנסת הגדולה בהגה' ב"י אות ג שמהמדרש מוכח שאין חילוק בין דיני ממונות לאיסור והיתר שבשניהם אסור לשתויי יין להורות ועיין בפתחי תשובה שם ס"ק ו

¹⁰² סמ"ע חו"מ שם ס"ק יא

¹⁰³ שו"ע ונו"כ צמ"א ב

¹⁰⁴ וי"א אף רכיבה, אולם יש מצריכים ברכיבה ג' מילין. מ"ב שם יב

¹⁰⁵ מ"ב שם יג

¹⁰⁶ ג' מילין לפי שיעור מיל 18 דקות הרי 54 דקות

¹⁰⁷ מ"ב שם טו

¹⁰⁸ שו"ע הרב שם סוף הסימן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

חוששין לשכרות מעט, ואף בעל פה אין לחוש כל כך עכשיו מלהתפלל כשהוא שתוי אם יעבור זמן התפלה עד שיפיג יינו, כיון שעכשיו אין מכוונים כל כך בתפלה. אבל שכור לגמרי שאינו יכול לדבר לפני המלך, צריך ליזהר אף עכשיו. כיון שתפלתו תועבה וכאלו עובד עבודה זרה, וצריך לחזור ולהתפלל.

ד. שתויי יין דמחלי עבודה

כל כהן הכשר לעבודה ואם נכנס שתוי יין ועבד כבר התבאר שלוקה¹⁰⁹, ומלבד זה עבודתו פסולה ולהלן יבואר שהייב מיתה בידי שמים

ואינו חייב אלא אם שתה רביעית יין חי בבת אחת, מייין שעברו עליו מ' יום. אבל אם שתה פחות מרביעית יין, או שתה רביעית והפסיק בשתייתה ולא שתה בבת אחת, או מזגה במים, פטור¹¹⁰, ואינו מחלל עבודה.

שתה יותר¹¹¹ מרביעית מן היין אע"פ שהיה מזוג במים ואף ע"פ שהפסיק ושהה מעט מעט פוסל העבודה. והוא ששתה תוך כדי אכילת פרס¹¹², וי"א¹¹³ שאם שתה בתוך כדי אכילת פרס אינו חייב אלא מלקות אבל אינו פוסל את העבודה.

וכן אם שתה יין¹¹⁴ מגיתו בתוך מ' אפילו יתר מרביעית פטור, ואינו מחלל עבודה.

¹⁰⁹ סנהדרין פי"ט ה"ב

¹¹⁰ ועיין בערוה"ש סעי' יט שהסתפק אם בפחות משיעור רביעית או ששתה בהפסקה אם יש עליו עכ"פ איסור מדרבנן או שמותר לגמרי וכן ברביעית ממש שמזגה במים ועכשיו עומד על יותר מרביעית ועיין לקמן מה הדין בשתה רביעית של יין ומים יחדיו ועיין במנחת חינוך מצוה קנב אות ד דס"ל דיש בפחות משיעור רביעית איסור לאו גמור ועיין משנה ברורה סי' קכח ס"ק קלט דס"ל שביין מזוג או שלא שתה בבת אחת יש בו איסור שם הי"א

¹¹² ושיעור אכילת פרס עיין ל"ת קצו

¹¹³ השגת הראב"ד שם

¹¹⁴ רמב"ם שם הי"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר הי"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואם היה שכור משאר משקין המשכרין¹¹⁵ אע"פ שאסור להכנס למקדש¹¹⁶ מ"מ אינו חייב מיתה ואם עבד אע"ג שלוקה¹¹⁷ עבודתו¹¹⁸ כשרה¹¹⁹, שאין מחלל עבודה אלא שכור מן היין¹²⁰. וי"א¹²¹ שאין שכור משאר משקין אסור מן התורה, אלא איסורו הוא מדברי חכמים.

טו. פרועי ראש דלא מחלי עבודה

אין פרועי הראש¹²² מחללין עבודה ואע"פ שהוא במיתה עבודתו כשירה.

טז. ואלו שבמיתה פרועי ראש ושתויי יין

כל כהן הכשר לעבודה אם נכנס שתוי יין ועבד כבר התבאר שלוקה¹²³, ועבודתו פסולה וחייב מיתה בידי שמים שנאמר (ויקרא י פסוק ט) יין וְשִׁכָר

¹¹⁵ ובשאר משקין אין שיעור לשתייתו אלא כל שנתבלבלה דעתו לוקה (מנחת חינוך מצוה קנב אות ז)

¹¹⁶ ולרמב"ם הנ"ל אם נכנס הרי זה לוקה ולראב"ד אינו לוקה

¹¹⁷ עיין בתרגום יונתן על התורה שם שפירש "חמר וכל מדעם מרוי" וכן משמע מדברי האונקלוס שם "חמר ומרוי" משמע שיש איסור דאורייתא בשאר משקים וכדעת הרמב"ם וכן משמע דעת האבן עזרא עה"ת שם שפי' "ושכר העשוי ממין חמה או דבש או תמרים" וכן דעת רבנו בחיי שם ועיין שו"ת הרשב"א ח"א סי' שסג שביאר דעת הרמב"ם שפסק בזה כר' יהודה ולא כר"א

¹¹⁸ עיין ערוה"ש שם סעי' יז שהקשה דבבכורות ס"פ מומין אלו איתא שלר' יהודה שאר משקין פוסלים העבודה וא"כ הרמב"ם ודאי לא פסק כר"י ועיי"ש שתירץ דפסקינן כר"י לענין אזהרה אבל לא לענין מיתה והביא ראיות מהש"ס

¹¹⁹ והנה במצוה זו ומצות פרוע ראש וקרוע בגדים, חוץ מה שעובר על הלאוין, עובר על עשה דמורא המקדש ג"כ, דכולם מצווים מחמת מורא המקדש ויש לחקור באותם שאין מחללין עבודה וגם אין בהם חיוב מיתה כגון שכור משאר המשכרים שעובר רק בלאו אפשר דאם אין שם כהן אחר וצריכין להקריב התמיד דהוי עשה דרבים אפשר דדחי לא תעשה, אף דאין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש, מ"מ עשה דרבים אפשר דדחי אף במקדש, כמו דלא צריך בעידנא, עיין בראשונים ראש השנה (ל"ב ע"ב) גבי שופר (שבלי הלקט ר"ה סי' רצ"ד), ואין כאן מקומו. עכ"פ אם נאמר דדחי א"כ העשה דוחה ומותר לעבוד, אך לפי מה שכתבנו דאיכא ג"כ עשה דמורא המקדש, א"כ אין העשה דוחה לא תעשה ועשה אף בעשה דרבים (מנחת חינוך שם אות יא)

¹²⁰ שם הלכה ב

¹²¹ רמב"ן עה"ת שם וכן משמע מרש"י עה"ת שם שפירש יין ושכר "יין דרך שכרותו" ועיין בריתות יג ע"ב תוד"ה אמר רב הלכה כרבי אליעזר שהקשו "ואם תאמר והא אמר רב (כתובות דף י:) אכל תמרים אל יורה ויש לומר דהתם מדרבנן אבל מן התורה יין דוקא" וא"כ ליכא לדבריהם איסור תורה כלל ולכאורה תוס' לשיטתם שאין איסור אלא בעבודה ולא בכניסה וא"כ לא מצינו חילוק בין אזהרה למיתה אלא תמיד חייב שניהם ולהכי לא מסתבר לאסור במשקים אבל לרמב"ם שיש חילוק גם ביין א"כ דין משקין בעבודה ובכניסה כדין יין בכניסה

¹²² רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק א הלכה יד

¹²³ סנהדרין פי"ט ה"ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אל תִּשְׁתֵּי אֶתְּהָ וּבְנִיךָ אֶתְּךָ בְּבִאֲכֶם אֶל אֶהֱל מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ, וְדִין הַנִּכְנָס
כַּכָּה מִן הַמְזֻבַּח וּלְפָנִים וְדִין הַיּוֹצֵא מִשָּׁם אֶחָד הוּא¹²⁴, כִּי־צַד כְּגוֹן שֶׁשֶׁתָּה
רְבִיעִית יֵין בֵּין הָאוֹלָם וּלְמִזְבֵּחַ וַיֵּצֵא לֹקֵה וְכֵן אִם עֶבֶד בִּיִצְיָאתוֹ חַיִּיב מִיתָה¹²⁵.

אינו חייב מיתה¹²⁶ אלא אם עבד עבודה תמה¹²⁷, דהיינו אחת מד' עבודות שהם:
הזריקה, ההקטרה, ניסוך המים בחג, וניסוך היין תמיד. אבל מלקות חייב אף בעבודה
שאינה תמה ואף מן המזבח ולחוץ.

ואינו חייב אלא אם שתה רביעית יין חי בבת אחת, מיין שעברו עליו מ' יום, אבל אם
שתה פחות מרביעית יין, או שתה רביעית והפסיק בשתייתה ולא שתה בבת אחת או
מזגה במים פטור¹²⁸, ואינו מחלל עבודה.

שתה¹²⁹ יותר מרביעית מן היין, אע"פ שהיה מזוג במים ואף ע"פ שהפסיק ושהה מעט
מעט חייב מיתה ופוסל העבודה. והוא ששתה שתוך כדי אכילת פרס אבל אם שהה
בשתייה וההפסקה יחד יותר מכדי אכילת פרס אינו חייב¹³⁰. וי"א¹³¹ שאם שתה בתוך
כדי אכילת פרס אינו חייב אלא מלקות, אבל מיתה אינו חייב ואינו פוסל את העבודה.
וכן אם שתה יין מגיתו בתוך מ', אפילו יתר מרביעית פטור¹³².

ואם היה שכור משאר משקין המשכרין¹³³ אע"פ שאסור להכנס למקדש¹³⁴ מ"מ אינו
חייב מיתה, שאין חייבין מיתה אלא על היין בשעת עבודה.

¹²⁴ שם ה"א והט"ז

¹²⁵ סמ"ג ל"ת ש הביא מתורת כהנים "אין לי אלא בביאה מניין אף ביציאה תלמוד לומר אתה ובניך פי' אפילו
אחד מהן יוצא, מניין לעשות המזבח כאהל מועד תלמוד לומר אתה ובניך פי' בדבר שאתה ובניך חלוקין
משאר ישראל, רבי אומר נאמר כאן בבאכם אל אהל מועד ונאמר בקדוש ידים ורגלים בבואם אל אהל מועד
מה להלן עשה נישת מזבח כביאת אהל מועד ועשה בו יציאה כביאה אף כאן כן"

¹²⁶ משנה למלך שם פ"ט ה"י חזו"א קדשים מס' הוריות סי' טו ס"ק כג

¹²⁷ ובפרמי דין עבודה תמה עיין ל"ת עד

¹²⁸ ועיין בערוה"ש סעי' יט שהסתפק אם בפחות משיעור רביעית או ששתה בהפסקה אם יש עליו עכ"פ איסור
מדרבנן או שמותר לגמרי וכן ברביעית ממש שמזגה במים ועכשיו עומד על יותר מרביעית ועיין לקמן מה
הדין בשתה רביעית של יין ומים יהדיו ועיין במנחת חינוך מצוה קנב אות ד דס"ל דיש בפחות משיעור רביעית
איסור לאו גמור ועיין משנה ברורה סי' קכח ס"ק קלט דס"ל שביין מזוג או שלא שתה בבת אחת יש בו איסור

שם ה"א

¹³⁰ ערוך השולחן העתיד שם סי' לג סעי' כא

¹³¹ השגת הראב"ד שם

¹³² רמב"ם שם ה"א

¹³³ ובשאר משקין אין שיעור לשתייתו אלא כל שנתבלבלה דעתו לוקה (מנחת חינוך מצוה קנב אות ז)

¹³⁴ ולרמב"ם הנ"ל אם נכנס הרי זה לוקה ולראב"ד אינו לוקה

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

וכבר התבאר במסכת נזיר דף ה. שכהן שגדל שערו, בין כהן גדול ובין כהן הדיוט, אסור לו להכנס מן המזבח ולפנים, ואם נכנס ועבד חייב מיתה בידי שמים, בשכור שעבד¹³⁵. שנאמר¹³⁶ (יחזקאל מד פסוק כ – כא וראשם לא יגלחו ופרע לא ישלחו וגו' ויין לא ישתו כל כהן בבואם אל הקצר הפנימית, מה שתויי יין במיתה אף מגודלי פרע במיתה).

י. מאי נסוים יכסמו את ראשיהם תנא כמין תספורת לוליינית ... תספורתא יחידאה ... ראשו של זה בצד עיקרו של זה

כבר התבאר במסכת נדרים דף נא. שכהן גדול אינו מספר בתער¹³⁷, רק במספרים, ראש שיערה זו בעיקר זו ומצמצם שלא תעלה שיערה על חבירתה עד שיראה כאילו הוא צמח כאחת שנאמר¹³⁸ שנאמר (יחזקאל שם) וראשם לא יגלחו¹³⁹ ופרע לא ישלחו פסוים יכסמו את ראשיהם¹⁴⁰.

הדרן עלך כהן גדול

¹³⁵ רמב"ם ביאת המקדש פ"א ח – ט ואינו חייב מיתה אלא אם עבד עבודה תמה שהם ארבע עבודות בלבד על הזריקה ועל ההקטרה ועל ניסוך המים בחג ועל ניסוך היין תמיד ולא על עבודה שיש אחריה עבודה אבל מלקות חייב על כל עבודה שעבד ואף מן המזבח ולחון (מנחת חינוך מצוה קמט אות א חזו"א קדשים מס' הוריות סי' טו ס"ק כג)

¹³⁶ ועיין ערוך השולחן העתיד שם סי' לד סעי' א – ד שביאר דלולי קרא דיהזקאל הוה אמינא דמה שנאמר בתורה ראשיכם על תפרעו וכו' ולא תמותו הוי הוראת שעה שלא יפרעו ראשם ולדורות מותר להם להכי מייתי קרא דיהזקאל להורות שאף לדורות כן ולהכי באמת אינו פוסל עבודה דאע"ג דאיתקש לשתויי יין בקרא דיהזקאל לענין חיוב מיתה וא"כ לכאורה כיון דאין היקש לחצאין ה"ה לענין פסול עבודה אבל כיון שבאמת לא איצטריך היקש לומר שיש חיוב מיתה כיון שמפורש בקרא ולא תמותו ולא אתי קרא דיהזקאל אלא לגלות שנוהג לדורות א"כ אין מקור לפסול העבודה

¹³⁷ כיון שבתער לא שייך לדקדק לחתוך בצורה זו ועיין בראב"ד מה שהשיג ועיין ערוך השולחן סי' כה סעי' יא

¹³⁸ א"כ הוא מדברי קבלה והעובר על זה עובר על דברי קבלה (מנחת חינוך שם אות יא)

¹³⁹ ואע"ג דקרא איירי בכהן הדיוט ולא בכה"ג אפשר שכוונת הנביא שלעתיד לבוא יסתפרו הכהנים כתספורת הכהן הגדול (ליקוטי הלכות סנהדרין סו"פ ב עין משפט כ (יב ע"א בדפו"י) וכעין זה כתב במלבי"ם על הפסוק שם

¹⁴⁰ ופי' רש"י שם "ככוסמת הזו שסדורין בשבולת ראשו של זה לצד עיקרו של זה כך שמעתי משמו של רבי מנחם זצ"ל ויתכן לפרשו לשון מדת דבר השוה לא גזיית ראש ולא גדול שער אלא במדה שוה"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

